

Priporočila za cepljenje odraslih in otrok, starih 5 let in več, proti pnevmokoknim okužbam s konjugiranim cepivom

Cepljenje proti pnevmokoknim okužbam je priporočljivo za:

- vse **starejše odrasle** (65 let in več),
- **kronične bolnike***, stare 5 let in več, in
- **osebe z okrnjeno imunostjo****, **anatomske ali funkcionalne asplениje, likvorne fistule ali polževim vsadkom**, stare 5 let in več.

Pri zgoraj navedenih osebah se cepljenje proti pnevmokoknim okužbam izvaja v breme obveznega zdravstvenega zavarovanja (OZZ) z 20-valentnim pnevmokoknim konjugiranim cepivom (PCV20), na voljo pa je tudi (samoplačniško) 21-valentno pnevmokokno konjugirano cepivo (PCV21). Cepljenje se opravi z enim odmerkom PCV20 ali PCV21, praviloma pri izbranem osebnem zdravniku.

Za zdrave osebe, stare od 5 do 64 let, je cepljenje s PCV20 ali PCV21 samoplačniško.

Predhodno cepljeni:

Cepljenje z enim odmerkom PCV20 v breme OZZ (ali samoplačniško z enim odmerkom PCV21) je priporočljivo tudi za bolnike z okrnjeno imunostjo**, anatomske ali funkcionalne asplениje, likvorne fistule ali polževim vsadkom, stare 5 let in več, ki so že bili predhodno cepljeni s PCV13[#] in/ali PPV23^{##}.

Z enim odmerkom PCV20 v breme OZZ (ali samoplačniško z enim odmerkom PCV21) se po presoji lečečega zdravnika lahko cepijo tudi starejši odrasli (65 let in več) in kronični bolniki*, stari 5 let in več, predhodno cepljeni s PCV13[#] in/ali PPV23^{##}.

V teh primerih se cepljenje s PCV20 ali PCV21 opravi najmanj 1 leto po zadnjem odmerku (pri osebah do 18. leta pa najmanj 8 tednov po zadnjem odmerku).

Shema cepljenja po presaditvi krvotvornih matičnih celic (PKMC) je objavljena na spletni strani NIJZ (<http://www.nijz.si/navodila-in-priporocila-za-cepljenje-0>)

Za otroke stare do 5 let veljajo priporočila za cepljenje objavljena na spletni strani NIJZ: <http://www.nijz.si/navodila-in-priporocila-za-cepljenje-0>

[#]PCV13 – 13-valentno pnevmokokno konjugirano cepivo;

^{##}PPV23 – pnevmokokno polisaharidno cepivo;

*** Kronični bolniki:**

Cepljenje proti pnevmokoknim okužbam je priporočljivo za osebe, ki imajo kronične bolezni obtočil, dihal, sečil, jeter, metabolne bolezni (sladkorna bolezen...), sindrom odvisnosti od alkohola, nekatere živčno-mišične in vezivne bolezni, maligna obolenja, nekatere bolezni krvi in krvotvornih organov ali bolezni, ki slabijo imunski odziv, ter za ostale kronične bolnike po presoji lečečega zdravnika.

**** Okrnjena imunost (bolezni in stanja, ki slabijo imunski odziv):**

- prirojena ali pridobljena imunska pomanjkljivost (vključuje pomanjkanje komplementa, humoralno in celično imunsko pomanjkljivost);
- okužba s HIV;
- kronična ledvična odpoved;

- nefrotski sindrom;
- maligne neoplazme, ki slabijo imunski odziv (npr. levkemija, limfom, Hodgkinova bolezen, generaliziran malignom, multipli mielom);
- zdravljenje zaradi rakave bolezni;
- imunosupresivno zdravljenje (vključuje tudi dolgotrajno sistemsko kortikosteroidno zdravljenje več kot en mesec v odmerku ekvivalentnem 20 mg prednizolona ali več/dan ali pri otrocih, lažjih od 20 kg, v odmerku 1mg ali več/kg/dan);
- zdravljenje z obsevanjem;
- presaditev čvrstih organov.

Viri

STIKO: Aktualisierung der Empfehlungen zur Pneumokokken-Impfung. Epidemiologisches Bulletin 29, 2023. Dostopno na: https://www.rki.de/DE/Aktuelles/Publikationen/Epidemiologisches-Bulletin/2023/39_23.html

UK Health Security Agency. Pneumococcal: the Green book, chapter 25. In: UK Health Security Agency. Immunisation against infectious disease. London: UK Health Security Agency, 2025. Dostopno na: <https://www.gov.uk/government/publications/pneumococcal-the-green-book-chapter-25>

CDC. Pneumococcal Vaccine Recommendations. Dostopno na: <https://www.cdc.gov/vaccines/vpd/pneumo/hcp/recommendations.html>

Kobayashi M, Leidner AJ, Gierke R, et al. Expanded Recommendations for Use of Pneumococcal Conjugate Vaccines Among Adults Aged ≥50 Years: Recommendations of the Advisory Committee on Immunization Practices — United States, 2024. MMWR Morb Mortal Wkly Rep 2025;74:1–8. DOI: <http://dx.doi.org/10.15585/mmwr.mm7401a1>

Government of Canada. Summary of NACI statement of November 15, 2024: Recommendations on the use of pneumococcal vaccines in adults, including PNEU-C-21. Dostopno na: <https://www.canada.ca/en/public-health/services/immunization/national-advisory-committee-on-immunization-naci.html>